

The Thailanders

เดอะ ไทยแลนด์เดอร์ส

Featured

MQDC เปิดตัว 'Whizdom Club' ที่อินเดีย

MQDC Launching 'Whizdom Club' in India

บลูคาร์บอนโซไซตี้ ร่วมกับ UNDP พัฒนาระบบนิเวศชายฝั่ง

Blue Carbon Society and UNDP team up for coastal ecosystems.

ท่องอดีตสู่เส้นทางแห่งความทรงจำ บนทางรถไฟสายแรกแห่งสยาม

Travelling to the past, on the first railways of Siam

Interview

Professor Tongthong Chandrangsri

Mrs. Supamas Laksanawisit

September - November 2019

ISSN 2586-9418

9 772586 941817

Anniversary

3 GREETING

PUMPING UP

4 บทบาทที่หลากหลายในหน้าที่ของศาสตราจารย์
พิเศษ ธงทอง จันทรางศุ
บทสัมภาษณ์ กิริยา ชวงอรุณ ภาพ
Ashish Pradhan

Professor Tongthong
Chandrangsri, a former permanent sec-
retary of the Prime Minister's Office
By Kiriya Chuangaroon Photos Ashish
Pradhan

NATIONAL TREASURES

10 Thai Treasures.
โดย ศรีมนตรี นามวงศ์
By Srimontri Namwong

TRENDY TECH

14 AI จะมาครอบงำมนุษย์จริงหรือ?
โดย ดร.ศักดิ์ เสกขุนทด
Will AI take over human?
By Prof. Sak Segkhoonthod

TECH RADAR

16 อัปเดตแกดเจ็ตใหม่ที่มีฟังก์ชันน่าสนใจกว่าเดิม
โดย ศุภิสรา เขียวขจี
Updated gadgets with more
interesting functions than before
By Supitsara Khiaokajee

BUSINESS

18 แนวทางการเตรียมตัวสำหรับผู้ประกอบการ
หน้าใหม่
โดย ศุภิสรา เขียวขจี
Guidelines for preparation to be new
entrepreneurs
By Supitsara Khiaokajee

PUMPING UP

20 ในวงสังคมและธุรกิจ ในขณะนี้หลายคนคงคุ้น
หน้าคุ้นตา คุณมีมี ศุภมาส ลักษณวิศิษฐ์ เซเลบริตี้
ระดับท็อปลิสต์ของเมืองไทย
บทสัมภาษณ์ กิริยา ชวงอรุณ ภาพ ศุภิสรา เขียวขจี
Suppamas "Memi" Laksanawisit has be-
come a regular fixture of Thai society.
By Kiriya Chuangaroon Photos Supitsara
Khiaokajee

FASHION

24 Fashion Fall/Winter 2019
โดย กิริยา ชวงอรุณ
By Kiriya Chuangaroon

REVIEW

26 คาเนโบประเทศญี่ปุ่นเปิดตัว Kanebo The
Exceptional Base Make Up ครั้งแรกใน
ประเทศไทย
โดย กิริยา ชวงอรุณ
By Kiriya Chunagaroon

FRESH & BEAUTIFUL

28 มาตรฐานในการพัฒนาการดูแลความงามของ
แบรนด์เครื่องสำอางชั้นนำ
โดย กิริยา ชวงอรุณ
By Kiriya Chaungaroon

BEAUTY UPDATES

30 โดย ศุภิสรา เขียวขจี
By Supitsara Khiaokajee

PSYCHOLOGY

34 ทำไมการท่องเที่ยวถึงดีต่อจิตใจ
โดย ชีรเมธ อมาตยกุล
Why traveling is good for your mind
By Teerameth Amatyakul

PHILOSOPHY

36 อีพิคิวรัส : ว่าด้วยเรื่องของสสารและทางสาย
กลาง
โดย โสรจจ์ หงศ์ลดารมภ์ แปล ชีรเมธ อมาตยกุล
Epicurus: Matter and Moderation
By Soraj Hongladarom

ECONOMY

38 การใช้นโยบายการคลังแบบขยายตัวของรัฐบาล
โดย รศ.ดร.ไกร โพธิ์งาม
Using government's expansionary fiscal
policy
By Assoc. Prof. Dr. Krai Phot-Ngam

CINEMA

42 YESTERDAY: เสียงเพลงจากวันวานสู่อนาคต
ที่สร้างได้ของศิลปิน
โดย เทพ ปิลันธน์ พงษ์พานิช
YESTERDAY: A song from
yesterday to the future of an artist
By Thep Pilan Phongpanich
Translation Teerameth Amatyakul

CULTURE JOURNEY

46 ยี่เป็ง : โคมไฟแห่งชีวิต
โดย ชีรเมธ อมาตยกุล
Yi Peng : the lantern of life
By Teerameth Amatyakul

LAW

48 รู้ไว้บ้างก็ดี โดย Eaky Chan
Good To Know By Eaky Chan

WATCH

52 โดย ศุภิสรา เขียวขจี

By Supitsara Khiaokajee

NEW VISION

54 MQDC รุกผู้นำอสังหาฯไทย เปิดตัว

'Whizdom Club' ที่อินเดีย

โดย ศุภิสรา เขียวขจี

MQDC Leads Thai Property, Launching

'Whizdom Club' in India

By Supitsara Khiaokajee

ARCHITECTURE

56 เรื่องของบาวเฮาส์ (Bauhaus) และมรดกของ

กลุ่มการออกแบบในปีเฉลิมฉลองครบรอบ 100 ปี

โดย อรรจุภา เฟม บุญญสิทธิ์

On Bauhaus..and its legacy in the year
of the centenary celebration.

By Orrruja Fame Boonyasit

REVIEW

60 รายได้จากการจัดกิจกรรมเทศกาล เวิลด์ กูร์

เมต เฟสติวัล ครั้งที่ 20 ณ โรงแรมอนันตรา สยาม

กรุงเทพ จะสนับสนุนเพื่อการกุศล

โดย ศุภิสรา เขียวขจี ภาพ

Anantara Siam Bangkok Hotel

20th World Gourmet Festival at Anan-

tara Siam Bangkok Hotel Raises a Sub-

stantial Amount for Charity

By Supitsara Khiaokajee Photos Anan-

tara Siam Bangkok Hotel

62 CARTOON

VEHICLE

64 ท่องอดีตสู่เส้นทางแห่งความทรงจำ บนทาง

รถไฟสายแรกแห่งสยาม

โดย ชีรเมธ อมาตยกุล

Travelling to the past, on the first rail-

ways of Siam.

By Teerameth Amatyakul

NEWS UPDATE

68 โดย ศุภิสรา เขียวขจี

By Supitsara Khiaokajee

POLITICS

70 โดย ศุภิสรา เขียวขจี

By Supitsara Khiaokajee

WHAT MODERN PEOPLE THINK?

72 การลดปริมาณการใช้พลาสติกในความคิดเห็น
ของท่านเป็นอย่างไร

In your opinion, What is Plastic usage

reduction?

SAVE THE DATES!

74 โดย ศุภิสรา เขียวขจี

By Supitsara Khiaokajee

DEVOTION FOR SOCIETY

76 สมาคมบลูคาร์บอนโซไซตี้ ร่วมกับโครงการ

พัฒนาแห่งสหประชาชาติ (UNDP) จัดทำแผน

แม่บทพัฒนาป่าชายเลนและระบบนิเวศชายฝั่งของ

จังหวัดเพชรบุรี

โดย ศุภิสรา เขียวขจี

Blue Carbon Society and UNDP team up

on a 'masterplan' for Phetchaburi's man-

groves and its coastal ecosystems

By Supitsara Khiaokajee

INTERNATIONAL CEREMONY

78 เริงระบำแห่งศรัทธาที่ตุรกี

โดย ชีรเมธ อมาตยกุล

The Dance of Faith in Konya

By Teerameth Amatyakul

MOUTH WATERING

82 ต้มตำรสชาติความหรูหราแห่งอาหารและไวน์

ระดับโลก

โดย ชีรเมธ อมาตยกุล ภาพ Anantara Siam

Bangkok HotelWorld Gourmet Festival

2019 : Indulge in the luxurious tastes of

food and wines.

By Teerameth Amatyakul Photos by

Anantara Siam Bangkok Hotel

TRAVEL

84 พักกาย ผ่อนใจที่หัวหิน สุดยอดเมืองตาก

อากาศของไทย

โดย ชีรเมธ อมาตยกุล

Hua Hin, the original resort town of

Thailand

By Teerameth Amatyakul

ON THE TABLE

88 Do you know...?

รู้หรือไม่ว่า...

โดย ชีรเมธ อมาตยกุล

By Teerameth Amatyakul

90 SOCIETIES

CROSSWORD

94 Interesting facts about cars and the

history of cars By Piyathida Sucharitakul

BEAUTIFUL EYES

96 ภาพ ธนิก เศรษฐกุลธำรง

Photography Thanik Setthakulthemrong

อมรสิริ บุญญสิทธิ์

Amornsiri Boonyasit

Director@The Thailanders

Group Editor-in-Chief

กองบรรณาธิการ

กิริยา ชวงอรุณ นักเขียนอาวุโส

ธีรเมธ อมาตยกุล นักเขียน

ศุภิสรา เขียวขจี นักเขียน

คาวล์ บาวแมน ผู้ตรวจภาษาอังกฤษ

Editorial

Kiriya Chuangaroon Senior Writer

Teerameth Amatyakul Writer

Supitsara Khiaokajee Writer

Kiel Bowman English Text Advisor

ฝ่ายศิลป์

Ashish Pradhan ผู้จัดการฝ่ายดิจิทัล

ปณณรุจน์ พิระชัยกาญจน์ ช่างภาพและฝ่ายศิลป์

Art

Ashish Pradhan Digital Manager

Punnaruj Peerachaikarn Photographer/

Graphic Designer

เว็บไซต์

อุเทน สุธรรม เว็บมาสเตอร์

กิริยา ชวงอรุณ นักเขียนอาวุโส

ศุภิสรา เขียวขจี นักเขียน

ธีรเมธ อมาตยกุล นักเขียน

TheThailanders.com

Uten Sutham Webmaster

Kiriya Chuangaroon Senior Writer

Supitsara Khiaokajee Writer

Teerameth Amatyakul Writer

ฝ่ายการตลาด/สื่อสร้างสรรค์ และฝ่ายโฆษณา

ธนทิพย์ สินประสม เจ้าหน้าที่ฝ่ายการตลาด

ชญานิน มีศรี เจ้าหน้าที่ฝ่ายการตลาด

Marketing & Media

Tanatip Sinprasom

Marketing Executive

Chayanin Meesri

Marketing Executive

ประธานเจ้าหน้าที่ฝ่ายการเงิน

พลตำรวจตรี พชร บุญญสิทธิ์

Chief Financial Officer

Pol.Maj.Gen Patchara Boonyasit

นักเขียนรับเชิญ

อิศร จันทรวงศ์

เทพ ปิลันธน์ พงษ์พานิช

รศ.ดร.ไกร โพธิ์งาม

ดร.ศักดิ์ เสกขุนทด

โสรัจจ์ หงศ์ลดารมภ์

อรรุจา บุญญสิทธิ์

ศรีมนตรี นามวงศ์

ปิยะธิดา สุจริตกุล

Honorable Writers

Isorn Chandrawong

Thep Pilan Phongpanich

Assoc. Prof. Dr. Grai Pongam

Prof. Sak Segkhoonthod

Soraj Hongladarom

Ornruja Fame Boonyasit

Srimontri Namwong

Piyathida Sucharitakul

นักวาดภาพประกอบรับเชิญ

ชยพงศ์ จารุวัตร

Honorable Illustrator

Chayapong Charuvastr

บริษัท ฟาโรวี มีเดีย อินเตอร์เนชั่นแนล จำกัด 90/233 ถนนวัชรพล แขวงท่าแร้ง เขตบางเขน กรุงเทพฯ 10220 โทร. 66 2949 8470 แฟกซ์ 662 949 8471 www.thethailanders.com

The Thailanders is edited and published by FAVORI Media International Co., Ltd.,
Headquarter: 90/233 Goldenplace, Watcharapol Road, Tha-Raeng, Bangkok, Bangkok 10220,
Thailand. Tel. 66 2949 8553 Fax. 66 2949 8471 www.thethailanders.com

All rights reserved. Total or partial reproduction, or any copy of style and content on any
media such as; electronic media, editorial or publication is strictly prohibited.

ในการทำงานสื่อที่มีคุณภาพ เราอาจจะทำงานหนักและค่อยๆเติบโต พร้อมกับการเป็นส่วนหนึ่งของการพัฒนาความคิดและจิตใจของคนในสังคม แต่ในความรักในงานย่อมนำมาซึ่งความสุขและเมื่องานที่ทำเริ่มจากความตั้งใจและควมมีคุณภาพ ความสำเร็จในงานย่อมเกิดขึ้น ดังเช่นที่ The Thailanders กำลังก้าวเข้าสู่ปีที่ 3 ของการทำงานด้วยความรัก ความสุขและควมมีคุณภาพอย่างแท้จริงของผู้ที่มีความรู้ในด้านต่างๆ ขอกราบขอบพระคุณเป็นอย่างสูงที่ทุกท่านได้ร่วมกันสร้างสื่อสองภาษาที่มีคุณภาพฉบับนี้.

In working as media with quality, we may have to work hard and with gradual growth, during when being a part of mind and heart development for all people in societies. We realise that love in work has brought us happiness. When starting our work with good intention and quality, success in work is realized, the same as The Thailanders is growing into 3rd year of work with love, happiness and true quality that has been realized by kind hearts of specialists in each filed. May we present our great thanks for kind hearts to make this quality bilingual media.

อมรสิริ บุญญสิทธิ
บรรณาธิการผู้พิมพ์/ผู้โฆษณา/บรรณาธิการบริหาร
Amornsiri Boonyasit
Publisher/Editor-in-Chief

บทบาทที่หลากหลายในหน้าที่ของศาสตราจารย์พิเศษ ธงทอง จันทรางศุ อดีตปลัดสำนักนายกรัฐมนตรี นอกจากความเชี่ยวชาญในฐานะผู้เชี่ยวชาญด้านประวัติศาสตร์ ศาสนา วัฒนธรรม และผู้บรรยาย พระราชพิธีสำคัญต่างๆ ที่หลายคนรู้จักกันเป็นอย่างดีนั้น ท่านยังได้ร่วมโอกาสสำคัญแห่งการเฉลิมฉลองในหลายวาระ พร้อมกับให้ความคิดเห็น และคำแนะนำสำหรับการเดินทางสายกลางในบทบาทต่างๆ รวมทั้งได้กล่าวถึงความสำคัญของการสื่อสารที่ช่วยให้เกิดผลสำเร็จในการทำงาน.

บทสัมภาษณ์ กิริยา ชวงอรุณ ภาพ Ashish Pradhan

เดอะ ไทยแลนด์เดอร์ส: ท่านมีความคิดเห็นอย่างไรเกี่ยวกับสถานการณ์บ้านเมืองในปัจจุบัน และมีความแตกต่างจากอดีตกับปัจจุบันอย่างไร

ศาสตราจารย์พิเศษธงทอง จันทรางศุ: ผมคิดว่าเป็นปกติวิสัยที่ประเทศใดๆ ก็แล้วแต่ต้องมีความเปลี่ยนแปลงเกิดขึ้นเป็นธรรมดา เป็นสัจธรรมของโลกนี้ ไม่มีอะไรหยุดนิ่งอยู่กับที่ และแน่นอนว่าความเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้นนั้น ก็คงจะมีผู้พอใจและผู้ที่ไม่พอใจเป็นธรรมดา ถ้ามองว่าเมืองไทยทุกวันนี้ที่ผมอยู่มากหลายสิบปีแล้ว ผมรู้สึกอย่างไร ถ้าพูดถึงภาพรวม ความเจริญก้าวหน้าในทางที่เป็นรูปธรรม ถนนหนทาง สาธารณูปโภค ระบบการเดินทาง อาหารการกิน คุณภาพชีวิตในทางเรื่องของสาธารณสุข ผมคิดว่าดีกว่าตอนที่ผมยังเป็นเด็กมาก เมื่อตอนที่ผมเป็นเด็ก ผมอาจจะต้องคอยฉีดยาป้องกันโรคหัด โรคคางทูม ต้องปลูกฝี เรื่องเหล่านี้ได้สูญหายไป จากความรับรู้ของคนรุ่นใหม่ เพราะฉะนั้นในมุมมองผมจะมีหลายอย่าง ที่ผมคิดว่าเป็น สิ่งที่จะรู้สึกว่าเป็นได้อย่างชัดเจน หรืออย่างน้อยลองยกตัวอย่างสิ่งที่จับต้องได้ เมื่อตอนที่ผมเป็นเด็ก เรียนหนังสือ บอกว่าลิ้นคำส่งออกของประเทศไทยมี ข้าว ดีบุก และไม้สัก ทุกวันนี้ก็เปลี่ยนแปลงไป ไม้สักเลิกพูดกันได้แล้ว เพราะว่าไม่เหลืออะไรจะให้ขายแล้ว ส่วนดีบุกก็หมดไปจากประเทศไทย ข้าวในประเทศไทยก็ยังเป็นปัญหาคาราคาซัง แต่รายได้จากเมื่อก่อนตอนที่ผมเป็นเด็กและไม่เคยเห็นมาก่อน คือรายได้จากนักท่องเที่ยว บัดนี้ได้เพิ่มจำนวนขึ้นมากมาย และเป็นรายได้หลักของประเทศไทย หากมองในด้านบวก ภาพใหญ่ที่น่าสนใจและถือว่าเป็นข้อที่กังวล และควรช่วยกันดูแล และเป็นสิ่งที่ต้องฝากทุกคนไว้ก็คือ เรื่องของความแตกต่าง เช่น ความแตกต่างในวัย ความเห็นทางการเมือง ทางฐานะหรือทางเศรษฐกิจ สิ่งเหล่านี้ผมว่าถ้าไม่ปฏิเสธ ก็

จะพบว่าช่องว่างเหล่านี้เพิ่มมากขึ้น ความใกล้ชิดในครอบครัว แต่ก่อน คุณปู่ คุณย่า อยู่กับลูก และอยู่กับ หลานในครอบครัวเดียวกัน เพราะฉะนั้น เด็กก็จะรู้จักผู้ใหญ่ ผู้ใหญ่ก็รู้จักเด็ก แต่ในสมัยนี้ ความเป็นครอบครัวเดียว เรื่องของวิถีชีวิต การแข่งขันในการดำรงชีวิต อาจจะทำให้ คนต่างวัย จะสื่อสาร กันน้อยลงไป และเราจะเห็นในเรื่องที่ว่า “Generation Gap” ต่างๆ จะมีช่องว่างเกิดขึ้น สิ่งเหล่านี้ ผมคิดว่าถ้าเปิดใจให้กว้าง รับซึ่งกันและกัน เด็กก็คงจะยอมรับว่าผู้ใหญ่ก็มีประสบการณ์ แต่ในขณะเดียวกัน ความคิดใหม่ๆ ที่น่าสนใจก็มาจากเด็กได้เหมือนกัน มิใช่นะครับ ไม่ใช่ว่าในเรื่องของครอบครัวเท่านั้น แต่เรื่องของการเมือง ความเห็นแตกต่างในประเด็นสังคมทั้งหลาย คงจะต้องเรียนรู้ ผมเรียนสาธิตปทุมวัน เมื่อชั้นมัธยมผมคิดว่า คำขวัญของโรงเรียนไม่เหมือนกับโรงเรียนอื่นๆ นั่นคือ “สมรรถภาพในการปรับตัว คือความสำเร็จในชีวิต” ผมคิดว่าทั้งผู้ใหญ่ทั้งเด็ก ก็ต้องปรับตัวเข้าหากัน ไม่มีใครสามารถยืนแล้วบอกว่าถูกต้อง และไม่ผิดเสมอไป คนเราต้องปรับตัวเข้าหากัน ไม่มีใครที่ถูกร้อยเปอร์เซ็นต์

อยากเห็นประเทศไทยเติบโตไปในทางทิศทางไหน

คิดว่าการเติบโตของประเทศไทย คงเป็นความเจริญก้าวหน้า แน่แน่นอนว่าในทางกายภาพ ทางรูปธรรมคงต้องเดินต่อ จะกลับไปสู่ความ ใช้นถนนลูกรังอย่างเดิมคงไม่ได้ แต่ในขณะที่ความเจริญมาถึง สิ่งที่ผมคิดว่าอยากถนอมไว้ อยากประคับประคองไว้ และอยากปลูกฝังถ่ายทอดไว้ก็คือ ความเป็นผู้ที่มีความจิตใจในสังคมไทย การที่มีความเอื้อเฟื้อเผื่อแผ่ เอื้ออาทรซึ่งกันและกัน ทุกคนเห็นใจกัน อยู่ร่วมบ้านหลังเดียวกัน ช่วยเหลือเกื้อกูลซึ่งกันและกัน

งานเฉลิมฉลอง (anniversary) ใดที่มีความพิเศษและสำคัญกับท่าน

ผมอายุก็มากแล้ว จึงผ่านเรื่องราวโอกาสแห่งการเฉลิมฉลองมาหลายวาระ คงต้องแบ่งเป็นสองกลุ่ม ก็คือการเฉลิมฉลองส่วนตัวก็มีความหมายอย่างหนึ่ง เช่น ผมอายุ 60 ปี เมื่อสี่ปีก่อน ผมก็จัดแซ่ด จะมีความหมายสำหรับคนคนหนึ่งที่อยู่มาได้ จนถึงอายุ 60 ปี สมัยก่อนอายุ 60 ปี ถือว่าเป็นวัยที่มีความเป็นผู้ใหญ่เต็มที่ เพราะทางการแพทย์ การอนามัยทั้งหลายสมัยดั้งเดิม ใครที่อยู่มาได้จนถึงอายุ 60 ปี ถือว่าเก่ง และเป็นผู้อาวุโส เพราะฉะนั้น ถึงแม้ว่าสมัยนี้อายุ 60 ปีจะไม่ได้อายุมาก แต่ต้องรักษาธรรมเนียมนี้ไว้ เป็นโอกาสในการเฉลิมฉลองพบเพื่อนฝูง ได้ทบทวนความหลัง คนที่เริ่มอายุมาก แล้วต้องทบทวน เรื่องความหลังกันบ้าง มีเพื่อนสมัยประถม สมัยอนุบาล สมัยปี 1 ที่จุฬาฯ มาพบกันในความหมาย นั่นก็เป็นเรื่องส่วนตัว ส่วนในอีกมุมหนึ่งการเฉลิมฉลองของภาพที่ใหญ่กว่านั้น คือเรื่องของชาติบ้านเมือง

ผมผ่านการเฉลิมฉลองมาหลายวาระ ในปี พ.ศ. 2562 ที่จะถึงสิ้นปีนี้ ถือว่าเป็นการเฉลิมฉลองที่เป็นวาระ สำคัญที่สุดที่คนไทยไม่มีโอกาสได้ผ่านเหตุการณ์นี้มากกว่า 70 ปีแล้ว นั่นคืองานพระราชพิธีบรมราชาภิเษก ผมคิดว่าความประทับใจ ความรู้สึกที่ได้ไปเห็นสิ่งที่เราเคยอ่านจากหนังสือ เคยได้ยินเรื่องบอกเล่าผ่านภาพถ่ายในอดีตที่ 5 พฤษภาคมที่ผ่านมา ในการเสด็จพระราชดำเนินเลียบพระนคร ผมเป็นประชาชนคนหนึ่งที่นั่งอยู่ริมถนนเพื่อเฝ้าฯ ก็ตื่นเต้น เพราะไม่เคยเห็นการเสด็จ โดยขบวนพยุหยาตราทางสถลมารค ครั้งก่อนหน้านั้น ไม่ใช่การเลียบพระนคร ในโอกาสงานพระราชพิธี บรมราชาภิเษก แต่เป็นการดำเนินเลียบพระนครของพระเจ้าอยู่หัวรัชกาลก่อนในปี พ.ศ.2506 เฉลิมพระชนมพรรษา 3 รอบ ตอนนั้นผมเด็กเกินกว่าที่จะไปไหนได้ ผมจะได้เห็นงานพระราชพิธีดังกล่าว ซึ่งเป็นงานเฉลิมฉลองครั้งสำคัญของบ้านเมือง ความยินดีปรีดา

บทบาทหน้าที่ของการเป็น “ครู” สำหรับคำๆ นี้ ครูมีหน้าที่ถ่ายทอดความรู้ และสอนหนังสือให้ลูกศิษย์ตลอดไป เพราะไม่มีใครเคยเป็นอดีตครู ในขณะที่เดียวกันลูกศิษย์ ไม่มีทางเป็นอดีตลูกศิษย์เช่นกัน ไม่ว่าจะผ่านไปกี่ปีความเป็นครู และลูกศิษย์นั้นยังคงอยู่ตลอดไป.

มีน้ำมีผ้า มีร่มมีหมวกมาแจกกัน มีร่มมีธง ทุกคนเป็นครอบครัวใหญ่ที่อยู่ด้วยกัน ความปิติยินดี ทำให้ผมรู้สึกว่าเป็นน้ำหนึ่งใจเดียวกัน มีคนต่างฐานะ ต่างวัย ต่างบทบาท มาช่วยกันทำงานที่โดยไม่เคยรู้จักกันมาก่อน ผมนั่งอยู่บนริมถนนเพื่อจนครมาหลายชั่วโมงก่อนจะถึงเวลา มีนักเรียนและครูจากวชิราวุธวิทยาลัย ถัดไปก็มีพี่ป้าน้าอา เพื่อนฝูง ทั้งที่ไม่เคยรู้จักกันมาก่อน เป็นเวลาร่วมสี่ชั่วโมง จะต่างคนต่างอยู่ก็ไม่ได้ คงต้องคุยกันบ้าง เลย์รู้สึกสนุกสนานทำให้ผมเห็นว่าเป็นครอบครัวใหญ่จริงๆ เมืองไทย ได้ผ่านเหตุการณ์สำคัญมาด้วยกัน ในวันเสด็จพระราชดำเนินเลียบพระนคร

โดยขบวนพยุหยาตราทางชลมารค ที่จะเกิดขึ้นในวันที่ 24 ตุลาคม พ.ศ. 2562 นี่จะเป็นอีกครั้งหนึ่งที่ผมคิดว่าจะเป็นเหตุการณ์ที่น่าประทับใจสำหรับเราชาวไทยหรือ แม้แต่ชาวต่างประเทศ สนใจติดตามข่าวสารเรื่องนี้อยู่

เล่าถึงในปัจจุบัน ท่านรับผิดชอบในงานตำแหน่งใดบ้าง

ผมเกษียณอายุราชการแล้ว ในมุมหนึ่งเป็นข้าราชการบำนาญ และที่ยังมีเรี่ยวแรงอยู่จะแบ่งออกเป็นสองสามกลุ่มเรื่องที่หนึ่งคือ เรื่องความเป็นตัวตน ผมนิยามตัวเองว่าเป็นครูสอนหนังสือมานานแล้ว ตั้งแต่อาชีพแรกที่เลือกทำงานมาจนถึงปัจจุบัน

ถึงแม้ว่าตอนนี้จะไม่ใช่อาจารย์ประจำแต่ยังเป็นครูสอนกฎหมายที่คณะนิติศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย สอนทั้งระดับปริญญาตรี และปริญญาโท ในหลายวิชา เช่น วิชาประวัติศาสตร์กฎหมาย วิชาการด้านกฎหมาย ทั้งกระบวนการนิติบัญญัติ เป็นต้น ฉะนั้นได้สอนหนังสือทั้งวันธรรมดาและวันเสาร์ นั่นคือส่วนที่หนึ่งคือการสอนหนังสือ สองคือเป็นกรรมการของราชการ โดยมากแล้ว ส่วนของราชการ เวลาที่กรรมการชุดต่างๆ มักจะมีนักกฎหมายแทรก เป็นกรรมการกฤษฎีกา อันนี้เป็นมาช้านานแล้วตั้งแต่ ปี พ.ศ. 2540 เกือบยี่สิบกว่าปี มีหน้าที่ตรวจพิจารณาร่างกฎหมาย

ให้ความเห็นทางกฎหมาย ในสภาของมหาวิทยาลัยสองสามแห่ง ผมเป็นกรรมการ เช่นที่จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ผมเป็นอุปนายกสภาจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย และที่มหาวิทยาลัยอีกแห่งหนึ่งของคณะสงฆ์ ฝ่ายธรรมยุต ผมเป็นกรรมการของสภามหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย และเป็นกรรมการอีกแห่งหนึ่งของสถาบันบัณฑิตศึกษาจุฬาลงกรณ์ โดยมากแล้วให้ความเห็นทางกฎหมายแล้วเป็นกรรมการอื่นๆ ของทางราชการเป็นอีกสักสิบยี่สิบแห่ง สิ่งหนึ่งที่น่าสนใจคือเป็นองค์การมหาชนแห่งหนึ่งที่ทำให้ความช่วยเหลือทางวิชาการ และทางด้านเงินทุนให้กับประเทศเพื่อนบ้านทั้งหลาย เช่น พม่า ลาว ขเมร ให้เงินกู้ ดอกเบี้ยต่ำบ้าง หรือว่าเงินให้เปล่าบางจำนวน เพื่อที่จะให้ทำถนน ทำสะพาน เพื่อเชื่อมโยงกับเศรษฐกิจบ้านเมืองเราและพัฒนาเพื่อนบ้านด้วยการเป็นกรรมการได้เปิดมุมมอง ให้รู้จักประเทศ เพื่อนบ้าน หนึ่งเป็นสอนหนังสือสองเป็นกรรมการของราชการ สามคืองานกุศลสาธารณะ ผมเป็นกรรมการสาธารณะสองสามแห่ง อย่างหนึ่งคือ สมเด็จพระเจ้าลูกเธอ เจ้าฟ้าพัชรกิติยาภา นเรนทิราเทพยวดี กรมหลวงราชสาริณีสิริพัชร มหาวัชรราชธิดา ท่านโปรดฯให้เป็นรองประธาน คนหนึ่งของมูลนิธิอาสาเพื่อนพึ่ง (ภาฯ) ยามยาก สภากาชาดไทย ซึ่งรองประธานมีหลายคน ผมเป็นคนหนึ่งในบรรดารองประธานทั้งหลาย แล้วมีงานของมูลนิธิที่ต้องทำอยู่ส่วนที่ช่วยปฏิบัติถวายอยู่ก็คืองานทางด้าน “back office” เช่น งานเซ็นเอกสาร งานจดหมายโต้ตอบ งานดูแลความเป็นไปในสำนักงาน อีกมูลนิธิหนึ่งคือมูลนิธิพระบรมราชานุสรณ์ พระบาทสมเด็จพระมงกุฎเกล้าเจ้าอยู่หัวในพระบรมราชูปถัมภ์ เป็นมูลนิธิเกี่ยวกับพระบาทสมเด็จพระมงกุฎเกล้าเจ้าอยู่หัว อีกที่หนึ่งคือ เป็นประธานพิพิธภัณฑ์พระบาทสมเด็จพระปกเกล้าเจ้าอยู่หัว ที่เชิงสะพานผ่านฟ้าของสถาบันพระปกเกล้า เป็นงานการกุศล และงานสาธารณะทั้งหลาย นอกจากนั้นก็เที่ยวบางส่วนมากไปกับเพื่อนรุ่นเดียวกัน หลังจากพ้นหน้าที่การงานออฟฟิศแล้วได้นัดหมายกัน ส่วนมากเป็น เพื่อนสาคิตปทุมวัน เช่นในเดือนมกราคมนี้ คิดว่าจะไปประเทศอินเดีย ปีหนึ่งจะมีทริปใหญ่ ไปต่างประเทศสักหน แต่ไม่ใช่ทริปหุรหุรา หรือไปไหนไกล ปีที่แล้วที่ไปต่างประเทศ อย่างอินโดนีเซีย บาหลียอกยาคาร์ต้า (Yogyakarta) ปีนี้ว่าจะไปราชสถานที อินเดีย ตอนกลางเดือนมกราคมเป็นการไปเที่ยวกับเพื่อน มีความสุขด้วยกัน

เวลาเดินทาง ส่วนกินก็กินทุกวัน

เล่าถึงประสบการณ์การด้านการสื่อสารของท่าน

นอกจากวิชากฎหมายซึ่งเป็นงานหลัก ทั้งสอนหนังสือด้วย และใช้ความรู้นั้นไปปฏิบัติหน้าที่ เป็นกรรมการที่ไหนก็แล้วแต่ ผมมีความบังเอิญของชีวิตที่ได้ทำหน้าที่อยู่ในวิทยุโทรทัศน์ และสื่ออะไรต่างๆ หลากหลายวาระโอกาส ตอนนี้อาจจะถอยลงมาบ้าง เนื่องจากอายุที่มาก แล้วไม่จำเป็นต้องไปยืนแถวหน้าเสมอไป แล้วมีช่วงหนึ่งของชีวิต มีความสนใจที่จะไปเรียนที่นิติศาสตร์ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช ได้ปริญญาตรีนิติศาสตร์บัณฑิต เรื่องคือว่าในหลายงานที่ทำ ต้องเป็นคนที่ต้องไปพูด ไปอธิบาย ให้ใครหลายคนเขาฟัง แล้วด้วยการที่เป็นคนสอนวิชากฎหมายซึ่งเป็นเรื่องที่ต้องสนใจอยู่แล้วแต่ นอกจากนั้น สนใจด้านภาษาไทย ประวัติศาสตร์ วรรณคดี วัฒนธรรม ประเพณีราชสำนัก สิ่งนี้ชอบมาตั้งแต่เด็กเป็นการอ่านหนังสือเก็บเกี่ยวประสบการณ์จากที่ได้ทำ ผมโชคดีที่ได้เข้ามาเป็นนิสิตจุฬาฯ ในช่วงเวลาที่อยู่ในมหาวิทยาลัยได้มีโอกาสได้เข้าเฝ้าสมเด็จพระสมเด็จพระกนิษฐาธิราชเจ้า กรมสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี เพราะฉะนั้นท่านได้ทรงกรุณาใช้สอยผมในบางงาน ในบางเรื่อง เป็นต้น เช่น เมื่อหลายปีก่อน ท่านได้ซ่อมวัดพระแก้ว หรือวัดพระศรีรัตนศาสดาราม คราวเฉลิมฉลอง 200 ปี กรุงรัตนโกสินทร์ ผมได้เพิ่มพูนความรู้ ได้อ่านหนังสือ ได้เห็นของจริง พบกับผู้ใหญ่ที่บัดนั้นได้เป็นผู้อาวุโสและตอนนั้นท่านก็ไม่อยู่แล้ว แต่ได้ความรู้หลายๆ อย่างกลับมา โอกาสเช่นนี้อาจจะทำให้ได้ไปอยู่ในวงโคจรที่ต้องพูด วิทยุ โทรทัศน์ ในหลายวาระโอกาส และยังชอบเขียนหนังสือด้วย เคยเขียนเป็นคอลัมน์นิตยสาร เช่น ลลนา เป็นประสบการณ์ การเป็นครูสอนกฎหมายที่ต้องใช้ภาษาในการสื่อสารอยู่เสมอ ทำให้คิดว่าต้องบวกรวมเข้ากับด้านอื่น ได้ไปอยู่ในฐานะซึ่งเป็นผู้บอกเล่าในหลากหลายวาระโอกาส ตรงนี้ถ้าอยากฝากข้อคิดสำหรับเด็ก ความคิดที่ว่า มีความรู้มากกว่าผม และมีความรู้ดีๆ มาก แต่ว่าทักษะทางการสื่อสารนั้น จะเป็นเครื่องมือช่วยอย่างหนึ่ง คนสองคน ความรู้เท่ากัน ถ้าหากมีพรสวรรค์ความรู้ว่าคนหนึ่งมีความรู้ สามกิโลกรัมเท่ากัน แต่คนหนึ่งสามารถนำความรู้ขนาดสามกิโลกรัมนั้นมาบอกเล่า และอธิบายได้ หากคนหย่อนทักษะด้านนี้ คนสองคนก็จะไม่เท่ากัน ถึงว่า

เวลานี้เยาวชนรุ่นใหม่ กลับไปที่เรื่องเดิมคืออายุมากจะมองว่าเด็กว่าสมัยนี้พูดไม่รู้เรื่องเขียนหนังสือไม่เป็นตัว ไม่พูดอะไรเลยหรืออย่างไร แต่ในสักวันหนึ่งก็คงจะคิดว่าภาษาของพวกเขาเด็กรุ่นใหม่ อาจจะแตกต่างไป จากภาษาของคนสูงอายุได้ เหมือนกับเวลาอ่านเรื่องสามก๊ก อ่านไม่ค่อยรู้เรื่อง เพราะว่าเขียนมานานแล้ว เด็กๆ คงอ่านหนังสือที่เราเขียนไม่รู้เรื่องเหมือนกัน เพราะว่าอาจจะต้องสื่อสารกับคนกลุ่มนี้ ไม่ใช่กลุ่มคนที่เป็นเป้าหมายทางการสื่อสารอีกต่อไป ในทางกลับกัน อาจจะมีปัญหาเกี่ยวกับการสื่อสารกับเด็กเช่นเดียวกัน ภาษาที่ใช้สำหรับผู้ใหญ่เข้าใจ และสามารถติดตามได้ แต่ภาษาที่ใช้บางทีเด็กอาจจะไม่เข้าใจก็ได้ อาจจะเป็นคลื่นความถี่ ในบางเรื่องที่ต้องอธิบายยาวมากขึ้น

งานที่ได้กล่าวมาทั้งหมด งานใดที่เป็นงานที่ชื่นชอบ และมีความพิเศษกับตัวท่านมากที่สุด

งานสอนหนังสือ คิดว่างานสอนได้แสดงความเป็นตัวตนอย่างชัดเจน และเป็นการสร้างมรดก หรือสร้างคนให้เติบโตขึ้น และหวังว่าจะเจริญงอกงามต่อไป เวลานี้คิดว่ามีลูกศิษย์เป็นอธิบดีที่อยู่หลากหลายกรม ทำให้มีความสุขโดยไม่ต้องทำอะไรมากมาย เพียงแค่ได้ข่าวว่าลูกศิษย์มีความสุขเจริญก้าวหน้า ลูกศิษย์ไปเรียนต่อต่างประเทศ ประสบความสำเร็จทางการศึกษา อย่างน้อยจบ ปริญญาตรี ปริญญาโท กลับมาทำงานที่เมืองไทย ถึงแม้จะเป็นช่วงเริ่มต้น อีกยี่สิบสามสิบปีข้างหน้า จะกลายเป็นกำลังสำคัญของบ้านเมือง เพียงแค่ได้ข่าวว่าได้เริ่มต้นในสิ่งที่อยากจะเป็น และความชอบคิดว่าดีแล้ว เมื่อสองสามวันมีงานพิธีพระราชทานรับปริญญาบัตรที่จุฬาฯ รู้สึกดีจังเลย ที่ลูกศิษย์คนหนึ่งเขาเรียนกับผมเมื่อปี พ.ศ. 2524 สมัยที่เพิ่งเป็นอาจารย์ใหม่ๆ ต่อมาลูกเขาก็มาเรียน ที่คณะนี้และเพิ่งรับปริญญาคราวนี้เลยได้ถ่ายรูปกับแม่และลูก ซึ่งเป็นลูกศิษย์ทั้งแม่และลูก ทำให้มีความรู้สึกปีติยินดี ทั้งสองคนมีความรู้สึกดีด้วยที่ได้เจอ ทุกคนมีความสุขจากสายตาจากสิ่งที่เกิดขึ้นในตอนนั้น ทำให้ตำแหน่งทั้งหลายที่เคยทำในราชการ สุดท้ายก็เป็นอดีต อดีตปลัดกระทรวง อดีตรองปลัด อดีตรองเลขาธิการ แต่ความเป็นครูมันไม่เคยขาด คนที่เป็นครูสอนหนังสือก็ยังคงเป็นครูตลอดไป ไม่มีใครที่จะเป็นอดีตครูหรอก ในขณะที่ลูกศิษย์ตัวเอง ก็ไม่ใช่อดีตลูกศิษย์ ยังคงเป็นลูกศิษย์จนถึงทุกวันนี้

มุมมองการบริหารการพัฒนาประเทศไทย และในต่างประเทศ มีความแตกต่างอย่างไร และมีความคิดเห็นอย่างไรเกี่ยวกับความเป็นหนึ่งเดียวกัน

คงต้องผสมส่วน เดินสายกลาง จะบอกว่าเอาแบบไทยแต่ไม่มองของต่างประเทศอย่างสิ้นเชิง ก็คิดว่าคงจะไม่สามารถอยู่ในโลกที่โดดเดี่ยวได้ แต่ในขณะเดียวกัน การก้าวเดินตามแบบแผนนานาชาติ โดยไม่คิดถึงองค์ประกอบปัจจัยพื้นฐานของบ้านเราเสียเลย อาจจะไม่ได้ยกตัวอย่างที่เป็นรูปธรรมคือสังคมไทยสังคมดั้งเดิมเป็นระบบอุปถัมภ์ ขณะที่พูดถึงระบบธรรมมาภิบาล การที่ต้องรู้จักทำตามกฎกติกาสังคมต้องรู้จักว่าจะเลือกใช้คำสั่งสอนคำไหนอย่างไร หากเป็นบริษัทส่วนตัว สามารถจ้างลูกหลานจ้างใครก็ได้ เพราะถือเป็นเรื่องส่วนตัว และสามารถอุปถัมภ์ใครก็ได้ แต่ถ้าเป็นราชการ ตัวเองไม่ใช่เจ้าของระบบราชการ ทุกคนร่วมกันเป็นเจ้าของระบบราชการ คิดว่าการสอบ คัดเลือก ต้องเป็นกติกาที่โปร่งใส อธิบายได้ ถึงบอกว่าคำว่าธรรมมาภิบาล และการรักษากติกาที่เป็นสากลต้องใช้ในบริบทที่ถูกต้อง เหมาะสม อยู่ด้วยกันได้ในเมืองไทย ไม่จำเป็นต้องไทยล้วน หรือสากลอย่างเดียว จึงเลือกผสมส่วนให้เข้ากันได้อย่างลงตัว

Professor Tongthong Chandrangsue, a former permanent secretary of the Prime Minister's Office, expert of Thai history, religion, culture and lecturer of important royal ceremonies has been an important fixture in so many celebrations in Thailand. Here, he gives comments and advice for travelers on a variety of topics, including discussing the importance of communication skills.

By Kiriya Chuangaroon
Photos Ashish Pradhan

What is your opinion about the current national situation? How is it different from the past?

Tongthong Chandrangsue: I think that it is totally normal for any country to have some changes. It is the truth of this world. Nothing lasts forever. There will always be those who are satisfied and those who are not satisfied with the results. If you want to ask me about those changes in Thailand today, as a person who has lived for almost sixty-four years, I think that, overall, there has been a lot of progress in a concrete way, including travel infrastructure, food, and quality of life in terms of public health... I think these things are much better than when I was a child. As a kid, I had to be vaccinated against cholera and smallpox. From the new generation's point of view, especially in a positive way, there are clearly so many visible changes. To give another example, when I was a child, I was taught that Thailand's major exports were rice, tin, and teak wood. Today everything has completely changed. We might as well stop talking about teak wood now as there is nothing left to be sold. The tin has been depleted from Thailand. As for rice, in Thailand it is still a pending issue.

However, another source of income that I had not seen during childhood was tourists. Now, tourists have been greatly increasing and have become one of Thailand's main sources of income if we look at the positive side. Another big picture issue that I find very interesting and which I'm concerned about is that all Thai people should be more heedful of diversity and differences in things such as age, political opinions, and physical or economic status. I believe that, if we take the time to consider these issues, we will find gaps are increasing between groups of people. In the past, there was a real closeness in family between grandparents and their children and grandchildren. Thus, children would be able to

understand adults and adults would likewise understand children. Nowadays, changes in modern society such as the standardization of the nuclear family residence, new ways of life, and competition might cause people of different ages to communicate less causing the generation gap to expand. In my opinion, if we are open-minded and tolerant with each other, children and adults will come to understand each other's value I studied at the Patumwan Demonstration School, and I've always thought that my high school's motto was different from the rest because it said: "Adaptability is the key to success in life". Both adults and children must learn to adapt. No one is either right or wrong 100% of the time.

In what direction would you like to see Thailand grow ?

I think that the growth of Thailand is likely to continue. We must move forward into the future. We cannot go back to riding a buffalo as we did before, and cannot use the same old gravel roads. While prosperity and development have arrived, the things that I think I want to preserve and want everyone to sustain, cultivate and convey to the future would be that being kind is a characteristic of Thai society. Caring for each other is an intrinsic part of the Thai spirit.

Which anniversary is special and important to you?

I am old enough to have had the opportunity to have been a part of many celebrations for many reasons. This topic must be divided into two groups: For personal celebrations, I hit 60 four years ago and had a wonderful birthday party which was an opportunity to celebrate with many friends and reflect on the past. Friends from elementary school, kindergarten, and my freshman year at Chulalongkorn University joined in to celebrate.

The other type of celebration that's important to me are celebrations about the nation. I've been fortunate to be able to join in many celebrations this year, and especially one of the most important ceremonies that Thai people have not been able to observe for more than 70 years: the coronation ceremony. The impression it made on me was like having the feeling of seeing things that we have only read about in history books and told through photos of the past. On May 5th, during the royal procession in the capital, I was a part of the crowd sitting on the Fuang Nakhon roadside. I was excited because I had never seen a royal march through the wind. Previously I remember the occasion of a royal ceremony proceeding through the capital in 1963 in honor of the 3rd cycle of the king's birthday, but at that time I was too young to go anywhere. During the coronation ceremony this May, I saw directly how the royal ceremony was an important celebration for the country. There were bottles of drinking water, fresh cooling cloths, umbrellas, flags and hats being given out to the crowd. Everyone was like one big family, brought together with happiness. I could feel the unity of purpose among people of different positions and ages, of strangers that helped each other to do such work. I sat on the roadside of Fueang Nakorn for many hours before the ceremony. There was a group of Wachirawut high school students accompanied by their teachers who were there to appreciate the ceremony. Behind me, there were old ladies and old men, and even though I had never known any of them before, we talked for four hours. It was a really enjoyable moment that made me see that we, the Thai citizens, are really a big family. Thai people have observed many important events together. Soon, His Royal Highness Crown Prince Maha Vajiralongkorn will proceed again through the capital of Thailand with

marching troops in a royal ceremony that will happen on October 24th, 2019. This will be, once again, an impressive event for us all.

Can you talk about your current position and/or responsibilities?

Though I am retired, I still work in some capacities. So I will divide the topic into two groups: First of all, in regards to my identity, I have defined myself as a teacher for a long time. It was my first profession that I chose to work in and although I am not a permanent teacher, still, I am currently teaching many subjects such as law history and legal education, including legislative processes etc. at the Faculty of Law at Chulalongkorn University for both undergraduate and master's degree students. I teach on weekdays and Saturdays.

Secondly, I still work in some capacity for the government. Since 1997, I've helped with drafting law and giving legal opinions. I also act as a director in a few university councils. I am a Vice President of Public Health at Chulalongkorn University, a member of the Mahamongkutrajavidyalaya University Council, and a director for the Chulabhorn Graduate Institute (CGI). Another interesting thing is that it is a public organization that provides academic and financial assistance to neighboring countries such as Myanmar and Laos. We provide them with low-interest loans as well as grants to allow them to build roads and bridges in order to connect with our economy and to help them develop concomitantly. This job opened my eyes to my neighbors.

Basically, first and foremost I'm a teacher. Secondly, I work as a government official, thirdly work with public charity. Her Royal Highness, Princess Patchara Kitiyapa Narentira Thepwadi Kromluang Ratchasinee Siriphat Mahawatcharajra, kindly gave me the honor and opportunity to become a vice president for Friends

in Need (of "PA") Volunteers Foundation, of the Thai Red Cross. I am but one of many vice-presidents at this organization. I also participate in a variety of other charitable efforts, especially by performing "back office" duties, such as signing documents, correspondence, and managing offices. Another foundation I work for is The Crown Prince Foundation under the Royal Patronage of His Majesty the King, King Rama IV, and I've participated in charity events at King Prajadhipok's Institute and many other public events. Aside from that, I also travel often, typically with my friends. After leaving office work behind, most of my appointments were with friends. This January we are thinking of going to India. Every year we have a big trip abroad together, although not a luxury trip or a trip to any place very far away. Last year, we went to Indonesia and visited Bali and Yogyakarta. We're still deciding whether to go to Rajasthan in India in mid January. Traveling with friends is always enjoyable, as we have fun together and eat delicious things every day.

Could you talk about your experience in communication arts?

Aside from teaching law, which is my main job, I sometimes perform duties as a committee member and occasionally appear on radio, television and other media platforms. Due to my age, I do not always have to be at the forefront.

I received a Bachelor of Communication Arts at Sukhothai Thammathirat Open University. Throughout my life, I have often had to do some public speaking. Although I'm most passionate about teaching law, I have also passionate about other subjects such as Thai language, history, literature, culture, and tradition, and royal ceremonies since childhood. So, I read a lot of books and gained experience from what I have done